

Bestuursakkoord Water

Brabantse Wal; grensover- schrijdende samenwerking loont

In de 255 hectare natuurgebied die Evides Waterbedrijf op de Brabantse Wal (onder Bergen op Zoom) beheert, maakt het drinkwaterbedrijf van grondwater drinkwater. Bij het beheer van dit gebied is nadrukkelijk de samenwerking gezocht met andere waterketenpartners, in Nederland én België. 'Waar partijen elkaar eerst niet wisten te vinden, is de laatste jaren de weg ingeslagen van samenwerking, met aansprekende resultaten als gevolg.'

Uit grondwater dat zich diep onder de Brabantse Wal in de bodem bevindt, maakt Evides Waterbedrijf drinkwater voor inwoners van West-Brabant en Midden-Zeeland. De Brabantse Wal is onderdeel van het grensoverschrijdende nationaal park De Zoom-Kalmthoutse Heide. Evides heeft hier 255 hectare natuurgebied in eigendom, waarbinnen de waterwingebieden zijn gelegen.

Het waterbedrijf wil de drinkwatervoorziening voor de lange termijn veiligstellen, in harmonie met de natuur. Martijn Groenendijk, manager Productie Drinkwater bij Evides: 'Goed grondwater is belangrijk voor de natuur en de drinkwaterwatervoorziening. Natuur en drink-

water zijn elkaars natuurlijke partners. Beide hebben baat bij een goede bescherming van het grondwater.'

Waterkwantiteit én -kwaliteit

De natuur op de Brabantse Wal heeft extra aandacht nodig. In de afgelopen decennia is de waterhuishouding er flink veranderd. Groenendijk: 'De uitdaging liep door de gehele waterketen en kent een lange geschiedenis. Zo zijn in het verleden in heidegebied veel naaldbomen aangeplant. Dit zorgt voor meer verdamping van neerslag waardoor minder water de bodem bereikt. Ook ontginning voor landbouw, verstedelijking en de grondwaterwinning hebben de waterstromen beïnvloed. Dit alles had gevolgen voor

zowel de kwaliteit als de kwantiteit van het water in de vennen, de waterlopen en het ondiepe grondwater. Zo'n breed vraagstuk kun je alleen met z'n allen te lijf, vanuit een integrale visie.'

Handen uit de mouwen

Hij vervolgt: 'In 2009 hebben de verschillende partijen in de regio een eerste convenant getekend, met als primaire focus: 'vernatting', meer water vasthouden in het gebied. De stakeholders zijn mét elkaar gaan kijken hoe ze konden bijdragen. Voor Evides was een van de eerste acties: flink minder grondwater onttrekken. Binnen een vergunning van 16 miljoen kuub per jaar onttrekken we op dit moment 10,5 miljoen kuub. De drink-

watervoorziening in het zuidelijke deel van ons voorzieningsgebied konden we borgen door de inkoop van drinkwater bij andere waterbedrijven.'

In juli 2014 tekenden negen partijen een nieuw samenwerkingsconvenant: provincie Noord-Brabant, Evides Waterbedrijf, waterschap Brabantse Delta, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, gemeente Woensdrecht, ZLTO, de grondeigenaar van De Groote Meer en grenspark De Zoom-Kalmthoutse Heide. Naast de twee convenanten zijn er afspraken met de Vlaamse partners. In het nieuwe convenant krijgt het verbeteren van de waterkwaliteit de meeste aandacht.

Hoe is de samenwerking vormgegeven?

Groenendijk: 'In het convenant staat het heel mooi omschreven: 'Partijen werken op basis van vertrouwen, gelijkwaardigheid en verbinden zich aan het gemeenschappelijke doel. De doelen uit het convenant kunnen alleen bereikt worden als partijen (internationaal) samenwerken. Er is met regelmaat bestuurlijk overleg en nog vaker vindt er operationeel overleg plaats tussen de medewerkers van de betrokken organisaties over de verschillende deelprojecten. Geen aparte organisatie dus, gewoon functionele samenwerking tussen de betrokken stakeholders, gericht op resultaat.'

Wat zijn de succesfactoren bij deze ketensamenwerking?

Groenendijk: 'De stakeholders op de Brabantse Wal zijn bij elkaar gekomen onder regie van de provincie Noord-Brabant. Na die eerste stap is het: elkaar leren kennen, elkaars belangen erkennen en een gezamenlijk doel formuleren. Belangrijkste randvoorwaarde voor resultaat is de wil om er samen iets van te willen maken. En daarna: doorpakken! Dus niet blijven vergaderen en plannen maken, maar aan de slag, de hand aan de schep! Bij dit alles is een integrale blik van alle partners essentieel, waarbij je vooral kijkt wat je zélf kunt doen!'

Grensoverschrijdende samenwerking

Groenendijk: 'We hebben met elkaar resultaten geboekt om trots op te zijn. Zo zijn landbouwgebieden omgevormd tot natuur en is venherstel uitgevoerd. Ook is een leiding aangelegd naar het kwetsbare ven De Kleine Meer voor transport van zuiverder water uit een natuurgebied met een wateroverschot. De kroon op het werk wordt een nieuwe transportleiding vanuit een natuurgebied in Vlaanderen naar De Groote Meer die Evides in opdracht van de partners in het najaar van 2016 aanlegt en in de toekomst blijft beheren.'

'Wat de aanpak uitdagend maakt, is dat het gaat om een grensoverschrijdend gebied. De convenantpartners werken nauw samen met een aantal Vlaamse stakeholders, zoals het drinkwaterbedrijf Pidpa, Natuurpunt en het Agentschap voor Natuur en Bos. De integrale aanpak is effectief: het gebied vernat en de waterkwaliteit neemt toe. Er worden planten- en diersoorten waargenomen, die hier al decennia waren verdwenen.'

Hoe past deze samenwerking in de strategie en de bedrijfsvoering van Evides?

Groenendijk: 'Waterwinning doen we altijd in harmonie met de natuur, zoals bij de spaarbekkens in het Nationaal Park De Biesbosch, de bossen in Sint Jansteen en de duinen in Ouddorp en Haamstede. Al onze gebieden beheren we ecologisch. Waar mogelijk geven we de natuur meer ruimte en dragen we bij aan natuurontwikkeling en meer biodiversiteit. Dit draagt ook bij aan de bescherming van de bronnen voor ons drinkwater. Samen met andere partijen werken we aan samenhangend beheer in de natuurgebieden, zodat daar de gewenste natuur zich kan ontwikkelen.'

DE NATUUR IS DE BESTE
BESCHERMING VAN HET GRONDWATER